

Voorwoord

door Frans Lejeune

Zoals al jaren gebruikelijk is het eerste nummer na de zomervakantie of erg dun of erg laat. We hebben deze keer besloten om liever een wat dunner nummer uit te brengen, dan de verschijningsdatum op te schuiven.

Een belangrijke reden voor de geringere hoeveelheid kopij is natuurlijk dat er in deze periode vrijwel geen protesten behandeld worden door de PK en dat scheelt meteen een behoorlijk aantal pagina's.

Desalniettemin hebben we nog een paar interessante onderwerpen gevonden voor dit nummer.

Allereerst een artikel van Ton Kooijman over het eerste open EK dat afgelopen juni in Menton (Frankrijk) gehouden is. U heeft al op een aantal plaatsen kunnen lezen dat er van alles niet deugde en meestal was dat dan gezien vanuit het perspectief van de spelers. Daarom nu ook nog eens vanuit het gezichtspunt van iemand die nauw bij de organisatie betrokken was.

Vervolgens een kort artikel van de nieuwe voorzitter van de Weko over het alerteren. Mede naar aanleiding van een aantal problemen die op Bridgeweb circuleren, leek het de Weko nuttig daarover iets te publiceren.

Verder is per 1 september jl. een nieuw Competitie Reglement van kracht geworden. Gijsbert Westra die zowel lid is van de Weko als van de Reko en uit dien hoofde zeer nauw betrokken is geweest bij de totstandkoming van dit reglement, licht kort de belangrijkste wijzigingen toe. Het volledige reglement is eind

augustus aan alle verenigingen opgestuurd en is verder uiteraard te vinden op onze website (www.bridge.nl -> publicaties -> reglementen).

Ook nieuw is de rating. Ad Cosijn geeft in dit nummer een uitgebreide toelichting op het hoe. Voor overzichten verwijzen we u weer naar onze website. Daar kunt u ook een persoonlijke uitdraai aanvragen waarop u ook uw rating terug kunt vinden. Verenigingssecretarissen kunnen een overzicht van de gehele vereniging aanvragen (mits ze zich ooit daarvoor aangemeld hebben).

Dan kort een paar problemen die tijdens de laatste bondsarbitersbijeenkomst ter sprake zijn geweest. Daarbij ook een probleem dat op Bridgeweb uitvoerig is besproken en waarbij de bondsarbiters uiteindelijk consensus bereikten over een benadering die al twee jaar geleden door de WBF Laws Committee vastgesteld bleek te zijn (maar helaas nergens gepubliceerd voor zover ons bekend). Vandaar nu in de Weko-wijzer, in de hoop dat we in ieder geval in Nederland vanaf nu deze benadering zullen hanteren.

Tot slot nog een aardigheidje voor onze lezers die niet vanaf het prille begin abonnee zijn geweest. Vanaf heden kunt u bij het bondsbureau een CD-rom bestellen met daarop alle Weko-wijzers in pdf-formaat (dus vanaf het nulnummer tot en met nummer 90). De kosten daarvan bedragen € 15,-.

Wij wensen u weer veel leesplezier toe en zeggen u nu alvast een extra dik kerstnummer toe.

Menton 2003

door Ton Kooijman

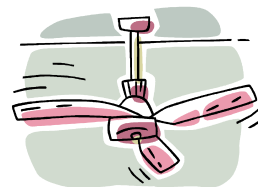
Menton is een aardig plaatsje aan de Franse Riviera, op een paar kilometer afstand van de Italiaanse grens. Het is vroeger zelfs Italiaans geweest, die landen hebben ook behoorlijk tegen elkaar gevochten.

Het was me nog bekend van tien jaar geleden, toen het Europees kampioenschap viertallen er werd gespeeld, bij de vrouwen voorafgegaan door het kampioenschap paren. Ik herinnerde me de speelgelegenheid als een tamelijk vervallen gebouw, met hoge plafonds en 's avonds weinig licht, toen nog ruim genoeg, maar of dat ook voor dit kampioenschap gold? De Europese Bridge League (EBL) had een jaar daarvoor besloten de kampioenschappen over een andere boeg te gaan gooien. Dat moest wel omdat zo langzamerhand alle sponsors weg waren gevallen (lijkt wel wat op de NBB !) en er op elk toernooi geld moest worden toegelegd. Dat hou je dan niet eindeloos vol. Dus was besloten om elk jaar in de zomer een groot toernooi te houden, het ene jaar met de viertallenkampioenschappen voor landenteams en het andere jaar met alles wat er dan overblijft: alle parenkampioenschappen en allerlei viertallenkampioenschappen. Dat kost de organisatie geld voor één toernooi en levert inschrijfgelden op voor vele toernooien. Dat is goed vergelijkbaar met het toernooi dat de WBF eens in de vier jaar houdt, vorig jaar nog in Montreal, en dat mij altijd slapeloze nachten bezorgt. Ik was er dus niet erg blij mee, en mijn zorgen bleken niet ten onrechte aanwezig.

De grootste boosdoener bleek het weer te zijn. Met elke dag weer temperaturen tussen de 35 en 40 graden was het nauwelijks uit te houden. Niet voor de organisatie en niet voor de spelers. En dan heb ik het niet over de problemen met slapen gedurende de veel te warme nachten, nee, dan hebben we het over het klimaat in de speelgelegenheid, waar geen airconditioning was. Weliswaar konden er ramen opengezet worden maar de wind, als die er al was, bracht nauwelijks verkoeling. Het was werkelijk snikheet en er is dan ook een

onvoorstelbare hoeveelheid water doorheen gegaan. Dat bleek een van betere departementen te zijn, de watervoorziening. Het kwam wel eens voor dat een grote fles van 28 liter even leeg stond, maar dat kwam omdat de jongens die voor de nieuwe flessen moesten zorgen dan hun rondje nog niet afhadden. En vergis je niet, die temperaturen golden ook voor alle werkruimtes, sommige hadden nog wat ventilatie, andere helemaal niet. In de perskamer waar onze Nederlandse Elly Ducheyne opnieuw de scepter zwaaide, was het vrijwel niet uit te houden. Maar ook het dupliceren, waar toch grote concentratie voor nodig is, vond onder deze barre omstandigheden plaats. De organisatie voelde zich erg opgelaten met deze toestand, maar kon nauwelijks iets uitrichten. Na een paar dagen werden er zo'n vijftigtal luchtkoelers binnengebracht die allemaal op de hoogste stand werden gezet, maar dat leverde nauwelijks iets op. Als een ruimte 15.000 kubieke meter inhoud heeft, helpen 50 apparaten die elk een kamer van 40 kubieke meter koel

moeten houden niet veel. Alleen 's ochtends vroeg had je de indruk dat het iets koeler was geworden. Ik vind het echt verbazingwekkend dat er geen bridgers onwel zijn geworden, want dat risico liepen we zeker. Misschien dat we nog wat geluk hadden. Het palais, ja zo heette het gebouw, was niet groot genoeg voor alle evenementen en dus gingen de vrouwen- en de seniorenparen naar een ruimte in de buurt. De vrouwen waren er daardoor nog slechter aan toe, maar de senioren speelden als enigen in een airconditioned ruimte.

Maar dat was niet het enige gebrek in de speelgelegenheid. We moesten ook een paar avonden spelen, en op sommige plekken kon je dan je kaarten nauwelijks zien. Omdat ik regelmatig de zalen door loop om te controleren of alles in orde is, mocht ik de boze spelers aanhoren. 'Jullie vragen gigantische inschrijfgelden en dan kunnen we niet eens onze kaarten zien'. Ze hadden helemaal gelijk en ik werd daar niet vrolijk van. Laat ik over de

sanitaire voorzieningen maar niet te veel zeggen, die waren bij de mannen ook abominabel.

Hoe kom je dan toch in zo'n gebouw terecht? Ongetwijfeld vanwege hierboven al genoemde redenen: het moest zo goedkoop mogelijk en de problematiek is onderschat. Ik ben in de voorbereidingen ook nooit betrokken geweest, hoewel ik dat wel gevraagd had. Na tien jaar staat niet alles je meer even goed bij en bovendien zou er natuurlijk best wat opgeknapt kunnen zijn. Niet dus.

Sinds een paar jaar heeft de EBL een Italiaanse president en dat heeft tot verschuivingen in de staf geleid, die wordt nu door Italianen gedomineerd. De hoofdwedstrijdleader is een Italiaan, de rekenkamer, dupliceerstaf, alles wat met computers en internet te maken heeft, de mainoffice, de vu graph, allemaal Italiaans. En dat is vooral in de technische departementen waarbij computers nodig zijn een probleem. Al twintig jaar zwaait een hoogleraar wiskunde daar de scepter: Gianni Baldi. Een aardige man, maar hij doet dit werk als een hobby en heeft onvoldoende tijd beschikbaar om de finances goed te regelen. Die interesseren hem ook niet zoveel. Bovendien ontbeert hij de kennis om alles goed te doen. Twee jaar geleden bij de laatste open paren moesten we nog met de hand scores veranderen als Neuberg toegepast moest worden. Veel werk en ook een bron voor fouten natuurlijk. Nu zat Neuberg er wel in, maar slechts op één niveau. Dus als een groep een ander spel speelt – niet goed gedupliceerd - kon Neuberg worden toegepast, maar als in die groep vervolgens ook nog een kunstmatige score werd toegekend, lukte dat niet meer. De hoogleraar had zich nooit gerealiseerd dat zo'n mogelijkheid kon bestaan. Maar ook de mensen achter de computers voor de datainvoer waren deels onervaren, dus zo nu en dan kostte het heel veel moeite om scorecorrecties uit te voeren. Ook de verwerking van paren die een andere plek kregen liep moeizaam. En dat kwam nogal eens voor omdat paren gewoon van de ene zitting op de andere wegbleven. Het kon dus gebeuren dat een paar een score had die niets met zijn werkelijke score te maken had, maar dat vervolgens nauwelijks meer uit te zoeken was waar ze wel stonden. Moeizaam allemaal.

Ook de vu graph, het pronkstuk van Baldi en ook echt een pracht stuk software, had veel problemen. Ik weet niet eens waarom, het leek een combinatie van tekortkomingen in de software en technische mankementen. Maar ik weet wel dat de commentatoren meerdere malen briesend door het gebouw liepen en toeschouwers een halve zitting lang geen enkel beeld kregen. We liepen ook tegen onverwachte beperkingen in de software op. De formule in de meeste Swisses die we speelden was zodanig dat na een aantal ronden extra teams konden gaan meedoen. Als het veld werd opgesplitst in een knock out voor de hoogste teams en een Swiss voor de overige teams, konden de teams die in de knock out verloren alsnog in de Swiss instappen. Maar daar protesteerde de software tegen als niet vanaf het begin het totaal aantal mogelijke teams voldoende ruimte bood. En als die nog niet bestaande teams wel waren opgegeven stonden ze ook allemaal in de staart van de uitslagen met ritsen nullen voor deimps en de vp's. Slordig natuurlijk. Erger was het als er niet voldoende ruimte was gereserveerd. Dan moest het programma opnieuw worden opgestart met als gevolg dat verloren ging tegen wie een team al gespeeld had, zodat de Swiss weer overnieuw begon. Ook slordig natuurlijk. Omdat je op zo'n moment in de software en de gegevens gaat zitten rommelen wordt de kans op fouten aanzienlijk groter en toen de nieuwe indeling een keer werd uitgeprint zag ik bij toeval dat een aantal teams volstrekt verkeerd waren ingedeeld. Toen heb ik met de hand een aantal wijzigingen aangebracht en daar kwam van de teams geen commentaar op, dus dat klopte blijkbaar redelijk. Op één moment leken we een echt probleem te krijgen, want het software programma voor de Swiss kon niet meer dan 100 teams bevatten en daar leken we door tussentijdse instroom overheen te gaan. De teller stopte gelukkig bij 98, sommige teams hadden niet veel zin om in die hitte door te spelen als ze voor de hoofdprijzen waren uitgeschakeld. Zo kan de hitte je ook nog helpen. Overigens was Baldi altijd bereid om de software aan te passen als dat kon, maar iedereen die geprogrammeerd heeft weet wat de gevaren zijn. Tijd voor uittesten was er natuurlijk niet, het moest gelijk gebruikt worden. En dan gaat er altijd wel wat mis. Maar na enige tijd konden we voor alle spelers groep bij groep de invoer van hun scores en

daarbij de matchpunten laten zien. Dat is een service die in grote velden noodzakelijk is, omdat het zelf controleren aan de hand van de frequentiestaten een heidens karwei is. Dan moet je duizenden matchpunten bij elkaar gaan optellen. Na wat aanpassingen konden we ook de resultaten van de eerste negen of tien ronden in een zitting presenteren zodra de zitting afgelopen was. Een service die ook zeer op prijs werd gesteld.

Opnieuw bleek de tijd een kritische succesfactor. De tijd tussen de ronden in de Swiss was

vrij lang omdat de invoer van de laatste uitslag op zich liet wachten – dat is niet anders - en bovendien de Italiaanse hoofdarter te lange pauzes inlaste.

Daar kwam vrij veel kritiek over los. Maar het kost me ook altijd weer moeite om de rekenkamer -en zeker een Italiaanse rekenkamer- ervan te overtuigen dat er gerend dient te worden zodra de gegevens uit de printer rollen. En dat het niet volstaat de nieuwe indeling op een paar A-viertjes op één plek op te hangen. Daar kunnen een paar honderd mensen in een tamelijk kleine ruimte geen kennis van nemen, zeker niet als die plek ook niet echt duidelijk is aangegeven.

Bij het ophangen van de resultaten in de paren staat elke rekenkamer steeds weer voor de keuze tussen snel publiceren met de kans op fouten of eerst alles grondig controleren. Rekenkamers kiezen vrijwel altijd voor eerst controleren en dus (te) laat publiceren en dan laten ze vele tientallen spelers die hun diner uitstellen omdat ze willen weten hoe ze gescoord hebben gewoon wachten. Dat is altijd weer een gevecht dat ik uiteindelijk wel win, maar met moeite. Baldi begreep het wel, en legde zijn mensen uit dat het publiceren van de ingevoerde data per paar nu juist ook bedoeld was om de spelers te betrekken bij het controleren van de data. Dat kon ik natuurlijk ook wel uitleggen, maar dan komen we bij een volgend nadeel van zo'n Italiaans team. De kennis van het Engels is zeer beperkt, de meeste spreken het helemaal niet en dus beperkt mijn conversatie zich tot een of twee van hen of tot de meest elementaire begrippen met gebarentaal.

Problemen met de geduplicateerde spellen zijn me na Albuquerque in 1994 niet meer overkomen, maar in Menton kon het er nog wel bij. In de open teams bleek in een van de laatste ronden van de round robin, die in groepen van acht teams gespeeld werd, dat in een aantal wedstrijden in de gesloten kamer andere spellen waren gespeeld dan in de open kamer. We hadden geen of veel te weinig boardmovers, en dus was besloten dat tafels naast elkaar sets wisselden, en niet de 'open' en 'gesloten' tafels van één wedstrijd. Heel gevaarlijk. Het dupleceerteam moest dagelijks erg veel boards dupliceren en dus had de Franse voorzitter van het organisatiecomité ook nog eens besloten dat de geproduceerde sets niet meer gecontroleerd hoefden te worden. Dat wist ik niet. En dan slaat Murphy meedogenloos toe, er waren een stuk of zes sets gemaakt met andere spellen, waarschijnlijk met de programmatuur die standaard bij de dupleceermachine geleverd wordt. En omdat spellen uitgewisseld werden waren er negen of tien wedstrijden zonder resultaat. Er zat maar één ding op, die wedstrijden dienden alsnog gespeeld te worden. Maar dat kon pas 's avonds nadat de round robin afgelopen was en dus precies bekend was hoeveel vp's de teams nog nodig hadden om zich te kwalificeren voor de knock out fase. Sommige wedstrijden gingen natuurlijk tussen teams waarbij het ene nog wel en het andere helemaal geen belang meer had bij de uitslag. Heel vervelend, maar mijn indruk is dat alle wedstrijden heel serieus gespeeld zijn. Dat waren er overigens maar vier, want de teams konden in overleg aangeven de wedstrijd niet meer te willen spelen, als de uitslag voor de plaatsing niet meer van belang was.

Zoals ik al zei was dit het eerste toernooi van deze soort in Europa en ik moet zeggen dat de formule best aardig was, daar was in het algemeen goed over nagedacht. Maar sommige zaken zijn afhankelijk van de omvang van de deelname en daar was weer niet genoeg over nagedacht. Als je met 24 teams aan het vrouwenviertallen begint en 16 teams in de K.O. door laat gaan, kun je met de overblijvende 8 teams geen Swiss organiseren en zo stond het wel in de wedstrijdregelingen. Zo stond er ook in dat zowel de finale A bij de open paren in barometervorm gespeeld zou worden, als ook de finale B. De finale A moest 52 - 54 paren bevatten en de finale B ten minste 140.

Daar is dus niet tegen aan te dupliceren, zeker niet als er ook voor de vrouwen en de senioren duizenden spellen gedupliceerd moeten worden. Zelfs dan kost het nog de nodige overredingskracht om de heren die dit verzonnen hebben van hun onmogelijke ideeën af te helpen. Volgens de oorspronkelijke plannen moesten er op sommige momenten meer dan 10.000 boards per dag gemaakt worden. Volstrekt onmogelijk, daar hadden we niet de mensen, niet de machines maar ook niet de boards voor. Dus er was zeker niet over alles even goed nagedacht.

Vanuit de round robin die in groepen van 6 teams voor de mixed en in groepen van 8 teams voor de open teams werd gespeeld, kwalificeerden de teams zich voor een Swiss A of een Swiss B. Bij de mixed zaten er in de Swiss A ongeveer 40 teams, alle nummers 1 en 2 uit de groepen; bij de open teams waren dat er 54, omdat ook nummer 3 er bij kwam. In beide gevallen plaatsten de eerste 27 zich vervolgens voor de k.o.fase en dat werd aangevuld met de eerste 5 teams uit de Swiss B, zodat 32 teams ontstonden. Wat men niet geregeld had was hoe de indeling van de eerste wedstrijd in de Swiss A moest plaatsvinden. Dat is altijd een probleem, de eerste ronde in een Swiss. Ik weet trouwens niet of ik mag zeggen dat het niet geregeld was, oordeel zelf. De bepaling ervoor zegt het volgende: *Zowel in de Swiss A als B worden de teams gerangschikt volgens de behaalde vp's in de groepen en de eerste ronde wordt daardoor bepaald.* Dat lijkt mij dus volstrekt onduidelijk, want ook als je de eerste tegen de laatste laat spelen, de tweede tegen de op een na laatste enz. bepaalt de rangschikking de te vormen wedstrijden. Maar ik zag mijn kans schoon en schreef keurig in het daily bulletin dat nummer 1 tegen 2, 3 tegen 4 enz, zou gaan spelen. Dat vond ik de meest voor de hand liggende uitleg van de bepaling en bovendien strookt het met mijn idee van de start van een Swiss. Gelijk zoveel mogelijk teams van gelijke sterkte tegen elkaar, dat is toch het achterliggende idee van de Swiss? Twee dagen later toen het werd uitgevoerd en iedereen door had hoe het was geregeld kreeg ik aardig wat te verwerken, dit was nog nooit vertoond. Maar iedereen moest erkennen dat ik de bepaling zo letterlijk mogelijk had gevolgd, dus de kritiek verstomde snel. Overigens is er een serieus punt

van kritiek in te brengen, want als je weet dat je hoog eindigend daarna in de Swiss tegen een sterk team komt te spelen, en als je je kunt veroorloven wat vp's te laten schieten in de laatste wedstrijd is dat een handige tactiek. Nu is dat met vijf wedstrijden in de groep niet snel het geval, dus is het geen echt probleem, maar het bezwaar is op zichzelf terecht. Dus heb ik de formule voor de open teams wat aangepast en een carry-over ingevoerd: de teams die eerste werden in hun groep kregen 8 VP om mee te beginnen, de teams die tweede werden kregen 4 vp's en de teams op plaats drie kregen 2 vp's. Dan wordt het plotseling ook veel redelijker om al die bovenaan staande teams met 8 vp's tegen elkaar te laten starten. Ik heb dan ook niemand meer horen klagen toen het zo werd ingevuld.

Er was nog iets waar niemand rekening mee had gehouden. Ik gaf al aan dat de eerste vijf teams uit de Swiss B aan de K.O. werden toegevoegd, en wel als de nummers 28 tot en met 32. En in die knock out speelde nummer 1 uit de Swiss A tegen nummer 32, nummer 2 tegen 31 enzovoort. Het normale schema waarbij althans op papier de sterkste (de nummer 1 geplaatste) steeds tegen het op papier zwakste overgebleven team speelt en pas in de finale tegen nummer 2. Maar in een round robin kan een ongelukkige wedstrijd van een sterk team zomaar betekenen dat het in zijn groep als vierde eindigt en dus in de Swiss B terecht komt. Als het daar dan goed gaat komen ze alsnog in de KO terecht, maar in het schema wel als een van de zwakste teams, op plaats 28 tot 32. En ja hoor, in beide knock outs waren deze teams in de eindfase sterk oververtegenwoordigd. Als voorbeeld kan ik noemen dat het team met Chagas via de Swiss B in de K.O. terecht kwam en het daar lang volhield. Dat moet dus ook anders de volgende keer. Een idee dat ik hoorde was om de teams 1 tot 16 uit de Swiss A hun tegenstanders te laten kiezen. Zelf dacht ik aan de plekken 8, 12, 16, 20 en 24 tussen de al geplaatste 27 teams (of iets dergelijks) en dan weer gewoon 1 tegen 32, 2 tegen 31 enzovoort. Er zullen nog wel andere oplossingen zijn, dit was niet goed.

Er komen ook altijd klachten over de vertraging bij de start van de grote parenevenementen, hier de open paren en de mixed paren. En dat is werkelijk een triest verhaal, want daar wordt door de organisatie zeer veel energie in gestopt. Het probleem is de combinatie van de vooraanmeldingen en de werkelijke opkomst. Daar zat deze keer ongeveer 60 en 80 paren verschil tussen. Die vooraanmelding heeft dus weinig of geen zin, tenzij je er een betaling aan koppelt. Ik neem aan dat een paar wat serieuzer overweegt of het echt komt spelen wanneer er al 600 euro is betaald. We baseren nu de indeling met tafels en groepen op die vooraanmelding en we weten pas bij de aanvang wie er werkelijk zijn op komen draven. Vrijwel altijd betekent dit dat er ten minste een groep moet worden opgeheven en dat de paren uit die groep de gaten elders moeten vullen. En daar gaat je werk van vele uren, waarin je de paren zo hebt ingedeeld dat landgenoten elkaar niet ontmoeten tegen het eind van de kwalificatie en dat de Franse en Italiaanse paren redelijk over alle groepen verdeeld zijn. Je komt toch niet uit Reims naar de Riviéra om tegen negen Franse paren te gaan spelen. Dit laatste blijft ook bij verschuivingen nog redelijk in stand, maar het eerste niet. En het opnieuw indelen kost altijd ten minste 20 minuten, ook al omdat paren weigeren aan tafel te gaan zitten, zodat je nooit precies weet welke plaatsen leeg zijn. Het kan dus gebeuren dat je een paar op een lege plek hebt neergezet en dat dan het echte paar, dat nog even een kopje koffie is gaan drinken, toch opduikt. Ik denk dat we echt afstand moeten nemen van dit systeem. De vooraanmeldingen kunnen we wel handhaven, om te weten welke sterke paren zullen spelen. En die sterke paren kunnen we dan indelen, want het is ook niet leuk om uit Reims te komen en dan tegen een groepje met zes van de sterkste paren te moeten spelen. Misschien is het wel leuk, maar het bevordert de kans om de halve finale te halen niet. Alle andere paren komen bij de inschrijftafel, betalen hun geld en krijgen een plek aangewezen. Dan heb je nooit meer groepen dan waarvoor ook echt paren beschikbaar zijn. En het weggeven van een paar scores aan lieve vrienden op het eind van de laatste zitting is natuurlijk vervelend, maar er komt nog een halve finale en een finale waar je echt alleen door goed bridgen goed scoort. En het is eigenlijk toch ook wel fijn om steeds

Frans te kunnen spreken tegen die tegenstanders, want dat Engels is ook niet best.

Nog een min of meer technisch probleem. Er was een carry-over gepland komend van de halve finale naar de finale. Die carry-overs willen wat. Het verhindert dat paren die toch al geplaatst zijn hun vriendjes bevoordelen, dus dat is opgelost. Maar paren die uit de K.O. viertallen vielen en niet meer in de halve finale van de paren konden spelen werden rechtstreeks in de finale geplaatst. En net als bij de viertallen werden ook enige topparen uit de halve finale B alsnog tot de finale toegelaten. Die moeten dus ook iets krijgen. En dat is volledig arbitrair. Dat was keurig beschreven, maar voor de vrouwenfinale kon het zo niet uitgevoerd worden, want daarvoor deden niet genoeg paren mee. Alweer een slordigheidje. Dus moest ik iets nieuws verzinnen. En dat deed ik niet goed, waardoor de paren uit de halve finale bij de vrouwen een te lage carry-over kregen vergeleken bij de open paren. Gelukkig kreeg ik dat nog in de gaten tijdens de eerste van de vijf zittingen in de finale, dus kon ik het nog aanpassen. Daar moet je heel zorgvuldig in zijn, want het betrof ook de Nederlandse vrouwen die nu meer kregen. Ik zat al te wachten op kritiek dat die wijziging werd doorgevoerd om Nederland te bevoordelen, maar die is niet gekomen. Waarschijnlijk heeft niemand doorgehad wat er gebeurde. En ik kan hier eerlijk verklaren dat het in orde was ik deed. Het was maar goed dat ik met de hand ben gaan uitrekenen of mijn Italiaanse rekenkamer de carry-over voor alle paren uit de halve finale goed had berekend, want daar zat bij de vrouwen en de senioren een aardige fout in. Ik ken m'n Italiaanse pappenheimers zo langzamerhand wel. Het kostte trouwens aardig wat moeite om die fout te herstellen.

Tot slot nog een probleem voor de wedstrijd-leiders, dat zich tot mijn grote verbazing voerde. Wat er precies aan de hand was weet ik eigenlijk niet, maar het ging om het volgende: Het Turkse team speelde tegen een Engels team en het Engelse team had een straf van 3 impen gekregen voor het gebruik van een Bruine Stickerconventie. Daartegen hadden ze geprotesteerd en het protest werd de volgende ochtend behandeld. Het zal duidelijk zijn dat de uitslag van het protest ging bepalen wie door mocht, want anders heeft zo'n protest

geen zin. En toen begon het. Want wat is een straf van 3 impen in een K.O-wedstrijd? Laat ik met een ander voorbeeld beginnen. Stel dat de twee teams op een spel een splitscore krijgen, team A scoort -11 impen en team B +4. Dat kun je niet zomaar in de uitslag verwerken. Artikel 86B regelt dit: je rekent het gemiddelde uit en dat wordt de score op dit spel. Team A scoort dus het gemiddelde van -11 en -4 wat -7,5 oplevert. Nu verzinnen de wedstrijdleiders dat ook hier het gemiddelde moest worden genomen, van 3 en 0 en dan wordt de straf dus 1,5 imp. U begrijpt het, met 3 impen zou Turkije zich plaatsen, met 1,5 imp het Engelse team. In eerste instantie werd de straf op 3 impen gehouden, wat ik ook gedaan zou hebben, en dus gingen de Turkse spelers opgelucht aan tafel zitten, maar vervolgens vonden de arbiters toch dat het 1,5 imp moest zijn en mochten de Engelsen gaan spelen. Toen ik mijn verbazing uitsprak, gaven ze aan dat ze in een eerdere fase ook gemiddeld hadden en

consistent wilden zijn. Rare toestand, waarbij het vooral niet aanvaardbaar is, dat we blijkbaar niet weten hoe we zo'n straf moeten behandelen. Ik zie nog steeds geen reden om van een straf van 3 impen er een van 1,5 te maken. De Turken waren het met me eens – niet zo verwonderlijk - en hebben er nog een brief aan de President van de EBL voor over gehad. Maar dat hielp natuurlijk ook niet meer.

Ik ben tijdens Menton tot technisch directeur van de EBL benoemd. En dat betekent dat ik niet meer bereid ben twee dagen voor het toernooi begint voor het eerst de speelgelegenheid onder ogen te krijgen en de wedstrijdregelingen te zien. Zelfs met een heel goede voorbereiding is een dergelijk toernooi te lastig om foutloos te verlopen. We gaan al in september naar de accommodatie voor 2005 kijken. Wie weet.

Alerteren en regelen, het 2SA-bod *door Marcel Schoof*

Recent is er enige discussie ontstaan over de interpretatie van een deel van de alerteerregeling. Naar aanleiding van die discussie heeft ook de Weko zich hierover gebogen en het leek ons zinvol om in de Weko-wijzer te melden hoe de Weko tegen dit probleem aankijkt.

In de alerteerregeling (augustus 2001) staat: 'de Jacoby-transfers na een 1SA-opening (mits daarna door de tegenstander gepast is) en na een 2SA-opening of -herbieding (mits die herbieding ten minste 19 punten belooft en mits niet is tussengeboden) behoeven niet gealverteerd te worden. Ook de normale reactie op deze transfers behoeft niet gealverteerd te worden.'

Deelnemers aan het arbitrageforum op Bridgeweb.nl wisten te melden dat in de alerteerregeling zoals deze in BRIDGE september 2001 gepubliceerd is, aan deze zin na de herbieding is toegevoegd: "na een 2♣- of 2♦-opening". Hierop kwam de vraag waarom de regeling zoals deze op de NBB-site staat is aangepast. Het antwoord hierop is simpel. De regeling is helemaal niet aangepast! In BRIDGE is alleen geprobeerd te verduidelijken

om welke situaties het hier handelt. Daarbij zijn overigens twee situaties vergeten: de herbieding van 2SA na een Precisie 1♣-opening (aangevende 20⁺) en een herbieding van 2SA na een Multi 2♥-opening (geeft dan meestal 25⁺ aan).

De alerteerregeling van augustus 2001 zoals deze is gepubliceerd op de NBB-site (en zoals deze ook in de diverse bondsparen en viertallenboekjes wordt genoemd) is dus nog steeds de enige en de juiste.

Daarmee is hopelijk dit deel van het misverstand uit de wereld, maar de discussie ging nog over een ander deel van de tekst, namelijk over de interpretatie van: 'mits niet is tussengeboden'. Op de volgende pagina volgt het probleem waar het om draaide.

Niveau: 1^e klasse:

Spel 4 ♠ AV1084

W / Allen ♥ 73

♦ B6

♣ H943

♠ B5

♥ AH64

♦ AH93

♣ AB6

W N O
Z

♠ H9762

♥ V9

♦ 82

♣ V852

♠ 3

♥ B10852

♦ V10754

♣ 107

West	Noord	Oost	Zuid
2♣*	?pas	2♦*	?doublet
2SA	?pas	3♥	pas
3♠			WL

2♣ = zwak met ruiten of sterk

2♦ = relay

2SA = 19/20 SA-verdeling

3♥ = transfer

Na het 3♠-bod roept Zuid arbitrage, omdat deze nu vermoedt dat 3♥ een transfer is geweest en in dat geval had hij willen doubleren. Op de systeemkaart staat o.a. dat na een 2SA-opening Jacoby-transfers worden gespeeld.

Zuid vindt dat deze transfer gealverteerd had moeten worden, maar is dat wel zo?

Eerst de feiten op een rij:

- OW hanteren een biedsysteem waarbij via de twee-openingen SA-verdelingen worden geopend met andere punten-ranges dan gebruikt bij de 2SA-opening. Dit valt onder de regeling die ter discussie is;
- Na het 2SA-bod is niet geboden (het doublet valt voor het 2SA bod);
- Op de systeemkaart staan de afspraken na een 2SA-opening en in de regel hanteren de meeste paren na een dergelijke SA-herbieding dezelfde afspraken (op de systeemkaart is ook meestal geen plaats om dit allemaal apart te melden).

In de praktijk lagen er geen systeemkaarten, maar was de informatie wel beschikbaar. De arbiter besloot dat 3♥ gealverteerd diende te

worden, aangezien de 2♣-opening een onderdeel was van de WHAM-conventie. Het bieden ging toen als volgt verder:

West	Noord	Oost	Zuid
2♣*	?pas	2♦*	?doublet
2SA	?pas	3♥	doublet
pas	pas	4♣	pas
4SA	allen passen		

West ging twee down voor een slechte score. Mogelijk durfde oost (mede) door de arbitrage en de twee doubletten van zuid, geen 3SA te bieden en daardoor kwamen OW nu te hoog uit.

De Weko heeft zich in haar meest recente vergadering over dit punt van de alerteerregeling gebogen. De tekst staat meerdere interpretaties toe en dat zal in de eerstvolgende versie verbeterd moeten worden. De bedoeling van de toevoeging 'mits niet is tussengeboden' slaat wat de Weko betreft op de situatie **na** de 2SA-herbieding en niet op het doublet daarvoor. In dit geval hoefde het 3♥-bod dus niet gealverteerd te worden.

Daar moet wel aan toegevoegd worden dat de alerteerregeling ook stelt dat biedingen gealverteerd moeten worden als er een redelijke kans is dat de tegenstanders het zonder alert niet gaan begrijpen. Dat lijkt hier echter niet aan de orde, dus ook wat dat punt betreft is een alert wat de Weko betreft niet noodzakelijk.

Overigens vinden we het optreden van zuid wel kwalijk. Zuid kan op zijn minst vermoeden wat er aan de hand is en nu verschaft hij door het moment en de manier waarop de wedstrijd-leider geroepen wordt, veel ongeoorloofde informatie aan zijn partner. Daar komt bij dat niet goed in te zien valt wat de technische merites van een tweede doublet zouden kunnen zijn. Straf voor zuid had meer voor de hand gelegen dan hem de kans te geven zijn laatste pas terug te nemen.

Nog een paar slotopmerkingen.

Alerteerverzuimen komen globaal voort uit twee situaties:

- 1) de speler weet wat de bieding betekent, maar weet niet dat het gealverteerd moet worden
- 2) de speler is de betekenis van de bieding vergeten.

In de tweede situatie wordt de arbiter meestal niet geroepen (het nadeel zal bijna altijd voor de speler zijn die het vergeten is). In de eerste situatie zou de arbiter alleen geroepen moeten worden indien de tegenstanders na afloop menen dat ze een beter resultaat hadden verkregen als er wel gealerteerd was. De arbiter moet dan eerst bepalen of de tegenstander echt niet kon weten wat er aan de hand was en vervolgens of er schade is. Vaak blijkt in dit soort gevallen op beide vragen 'nee' het antwoord te zijn.

Helaas wordt de arbiter ook vaak geroepen alleen maar om vastgesteld te krijgen dat iemand ten onrechte niet gealerteerd heeft en soms zelfs met de kennelijke bedoeling de tegenstander straf te laten krijgen. Daar lijkt het in dit voorbeeld ook wel sterk op. De wedstrijd-leider moet daar tegen optreden om te voorkomen dat hij iedere ronde voor dit soort gevallen ergens aan tafel geroepen wordt.

De alerteerregeling en de toepassing daarvan verdienen allebei verbetering, maar een volledig sluitende regeling lijkt een utopie. De regeling van vijftien jaar geleden besloeg zestien kantjes A4 waarin allerlei uitzonderings-situaties gemeld werden en de discussies over

het al dan niet alerteren van allerlei biedingen waren toen zeker niet minder dan nu. Waar het vooral om gaat is de intentie van de spelers: zij moeten de wil hebben om hun tegenstanders zo goed mogelijk te informeren en dat ze daarbij wel eens een foutje maken zal ze dan snel vergeven kunnen worden. Immers voor arbiters en spelers blijft als basis gelden: "Bovendien moet u biedingen alerteren waarvan u - met gegronde reden - aan kunt nemen dat de tegenpartij er zonder waarschuwing een andere betekenis aan toekent."

Deze bepaling werkt twee kanten op. Als een speler mag verwachten dat een bieding een bepaalde betekenis heeft (bv. door de overlegde systeemkaart of op basis van zijn algemene bridgekennis) moet deze speler zich niet beroepen op de letterlijke tekst van de regeling als de tegenstanders een alerteerfout maken. Anderzijds geldt de actieve plicht van een speler om zijn tegenstanders zo volledig mogelijk te informeren.

Welke regeling ook getroffen wordt er zijn altijd mazen. Maar spelers die van de mazen gebruik willen maken kunnen wel eens merken dat het net zich al gesloten heeft.

Het nieuwe competitie reglement *door Gijsbert Westra en Frans Lejeune*

Het competitie reglement (CR) dateert uit 1971 en de laatste grote veranderingen zijn van 1994. In de loop van de jaren is het de Weko duidelijk geworden dat er een aantal zaken in het CR (beter) geregeld zou moeten zijn. Na een jaartje praten, schrijven en dan weer opnieuw beginnen door de Weko en de Reko, is net voor de zomer het nieuwe CR door het bondsbestuur goedgekeurd. Het nieuwe CR kunt u downloaden van de NBB site. Het is op 1 september 2003 in werking getreden. Hieronder zullen wij voor de geïnteresseerde lezer van de Weko-wijzer kort de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie doornemen. Mensen die regelmatig het CR gebruiken, zoals bijvoorbeeld WL's en DKL's, zullen zich echter toch verder in het nu 34 bladzijden tellende CR moeten verdiepen.

De opzet van het CR is geheel gewijzigd en het bestaat thans uit vijf hoofdstukken.

Hoofdstuk I bevat algemene bepalingen voor alle viertallen- en parencompetities.

Hoofdstuk II gaat over de viertallencompetities, met aparte delen voor de bonds- en de districtscompetities.

Hoofdstuk III gaat over de parencompetities, met aparte delen voor de bonds- en de districtscompetities

Hoofdstuk IV regelt de straffen en protesten.

Hoofdstuk V bevat een aantal slotbepalingen.

Hieronder de belangrijkste of meest interessante wijzigingen met een korte toelichting. Om de leesbaarheid te vergroten zijn gedeeltes uit het CR integraal overgenomen. Voor de volledige tekst van het CR verwijzen we u naar onze website:

www.bridge.nl -> publicaties -> reglementen.

Algemene bepalingen

Artikel 3, lid 7:

Het BB en DB zijn gerechtigd in woord en geschrift voor een bepaalde periode een andere naam voor een klasse te gebruiken. Deze naam zal dan echter zo zijn dat het speelniveau van deze klasse toch eenduidig vastligt doordat deze een onderdeel van de naam uitmaakt.

Om sponsoring mogelijk te maken kunnen de klassen een andere naam krijgen. Wel moet de naam altijd zo zijn dat nog steeds duidelijk is om welke klasse het gaat.

Artikel 4, lid 4

De AKL, RKL en DKL kunnen binnen een termijn van één week de beslissingen van een WL, genomen in een onder zijn verantwoordelijkheid gespeelde competitie, wijzigen, echter alleen als deze beslissing betrekking heeft op technische zaken of een beoordeling van overmacht betreft.

Dit is vooral bedoeld om apert onjuiste beslissingen te kunnen corrigeren. Tegen een dergelijke beslissing van AKL, RKL of DKL kan natuurlijk beroep worden aangetekend.

Artikel 8

De uitslag van een competitie is pas definitief indien alle lopende protesten en beroepszaken zijn afgehandeld. Als binnen veertien dagen na het definitief worden van de eindstand nieuwe feiten, dat wil zeggen zaken die niet in de spelregels geregeld worden, bekend worden kan de stand worden herberekend, er is dan een nieuwe definitieve eindstand.

Dit nieuwe artikel regelt wanneer de eindstand echt definitief wordt en zal hopelijk nooit gebruikt worden omdat met "zaken die niet in

de spelregels geregeld worden" vals spel bedoeld wordt.

Viertallencompetitie, algemeen

Artikel 9, lid 8

Indien een viertal de competitie niet beëindigt, blijven de scores van alle afgeronde round robins gehandhaafd. Voor niet volledig afgeronde round robins geldt het volgende:

- a) *Indien het teruggetrokken viertal minder dan 80% van de wedstrijden in de lopende round robin heeft gespeeld vervallen alle door dit viertal gespeelde wedstrijden;*
- b) *Indien het teruggetrokken viertal 80% of meer van de wedstrijden in de lopende round robin heeft gespeeld blijven de scores van de gespeelde wedstrijden gehandhaafd. De viertallen die in de lopende round robin nog niet tegen het teruggetrokken viertal hebben gespeeld, krijgen voor de niet gespeelde wedstrijd een kunstmatige score. Deze is voor het betreffende viertal de hoogste van de drie hieronder genoemde scores:*
  - *18 WP;*
  - *Het gemiddelde van de eigen totaal behaalde en te behalen scores in deze lopende round robin;*
  - *De gemiddelde complementaire score van de in de lopende round robin gespeelde wedstrijden van het teruggetrokken team.*

Dit deel van het artikel regelt wat er met de scores moet gebeuren indien een viertal zich terug trekt. Deze regeling wijkt duidelijk af van het vorige CR. De wijziging is vooral bedoeld om aan het eind van de competitie niet meer alle resultaten van een team dat zich terugtrekt te moeten laten vervallen, waardoor de stand ingrijpend kan veranderen. Dat heeft de afgelopen jaren zelfs een paar keer een andere kampioen opgeleverd (een team dat al gedegradeerd was trok zich terug en had van één van de kampioenskandidaten ruim verloren en had tegen de andere kampioenskandidaat gelijk gespeeld). Wel moet het team of de teams die nog tegen dat team moesten spelen een redelijke vervangende score krijgen.

Artikel 9, lid 10

Een viertal dat de competitie niet beëindigt, terwijl er volgens het RB geen sprake is van overmacht degradeert, indien mogelijk, twee klassen.

Dit is o.a. naar aanleiding van een aantal probleemgevallen van afgelopen jaren waarbij een team dat al gedegradeerd was, de laatste wedstrijd(en) niet kwam opdagen, daarmee allerlei problemen creërend. Behalve het opleggen van een boete, kon het RB daar verder niets aan doen en dat is nu veranderd.

Artikel 11, lid 2

Als een viertallenwedstrijd 30 minuten na het gepubliceerde aanvangstijdstip niet begonnen is, moet de wedstrijd opnieuw vastgesteld worden. De standaardstraf daarvoor is nu gesteld op 10 WP. Indien er sprake is van verzwarende omstandigheden kan maximaal 25 WP straf worden opgelegd. Voorheen was het altijd ter beoordeling van het RB en een vaste straf (die in ieder geval meer moet zijn dan de straf voor 25 minuten te laat) leek meer op zijn plaats.

Artikel 13, lid 1

Leden van een team die een zitting niet meespelen, met uitzondering van de captain, mogen niet toekijken bij het eigen team.

Hierover is de afgelopen jaren regelmatig discussie geweest met spelers en het was nergens geregeld. Bij internationale kampioenschappen geldt deze regeling al langer.

Artikel 13, lid 3

Het RB kan vooraf aangeven wie tijdens een wedstrijd verder nog tot beperkt toegankelijke ruimten toegelaten moeten worden.

De wedstrijdleider is de baas, maar soms moet het RB gewoon aan kunnen geven dat bepaalde personen de gesloten kamer in moeten kunnen zonder dat de WL dat kan verbieden.

Artikel 14, lid 4

Indien echter het resultaat van ten minste de helft van het oorspronkelijke aantal borden wordt geannuleerd, moeten alsnog extra borden worden gespeeld. Om tot een geldige uitslag te komen, moet voor een wedstrijd die oorspronkelijk uit zestien borden of meer bestaat minimaal de helft plus vier borden gespeeld zijn en voor een kortere wedstrijd minimaal de helft plus twee borden.

Onder het vorige CR kon je volstaan met één extra spel als je tot de ontdekking kwam dat je een helft in de verkeerde richting had gespeeld. Dat kan nu niet meer: er moeten nu vrijwel altijd minimaal vier borden extra gespeeld worden.

Artikel 15, lid 3

Als het resultaat op de over te spelen borden niet meer van belang is voor promotie, play-off of degradatie, wordt door het RB een resultaat vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met het resultaat op de al gespeelde borden.

Als een wedstrijd niet kan worden voltooid, mag het RB nu een resultaat vaststellen, waarbij de wel voltooide borden volledig meetellen. Vroeger kreeg het ene team maximaal 12 WP en het andere minimaal 18 WP.

Artikel 17

Regelt wat er allemaal op het uitslagformulier moet staan, wie daarvoor verantwoordelijk is en wanneer het verstuurd moet worden. Er kunnen boetes worden opgelegd bij onvolledig ingevulde uitslagformulieren.

Bondsviertallencompetitie

Artikel 19

Overschrijvingen naar een andere vereniging moeten ten minste acht weken voor de sluitingsdatum van de inschrijving geregeld zijn. Indien een speler ten minste acht weken voor de sluitingsdatum van de inschrijving het lidmaatschap heeft opgezegd wordt dit gelijk gesteld met de verklaring dat de speler voor een ander GL gaat spelen.

Artikel 22

Bij decentrale wedstrijden is het ontvangende viertal ervoor verantwoordelijk dat er een gediplomeerd WL aanwezig is. Als er geen gediplomeerd WL aanwezig is kan de ontvangende vereniging een boete verbeuren.

Artikel 23, lid 4

Een speler mag niet invallen als dat een kennelijke versterking zou betekenen, dit ter beoordeling van de Weko. Dit geldt niet voor het eerste team van een GL tenzij een speler lid is geworden van een GL na sluiting van de inschrijftermijn van de lopende competitie.

Invallen in het eerste team kan een kennelijke versterking zijn als de speler lid is geworden van een GL na sluiting van de inschrijftermijn van de lopende competitie (het aantrekken van sterke spelers tijdens het seizoen mag dus niet meer).

Artikel 22, lid 13

Als een speler invalt in strijd met de voorwaarden van lid 4, 5, 6 of 8, verbeurt het GL een boete volgens artikel 43 lid 5 en kan het team bestraft worden met maximaal 25 WP, dit ter beoordeling van de Weko. De wedstrijd moet overgespeeld worden, tenzij de niet in overtreding zijnde partij verzoekt het behaalde resultaat te handhaven. Als de uitslag niet meer van belang is voor promotie, degradatie of plaatsing voor een play-off kan de Weko besluiten de wedstrijd niet over te laten spelen en een uitslag vaststellen.

Indien een team met een niet-gerechtigde speler heeft gespeeld kan de niet in overtreding zijnde partij nu verzoeken het behaalde resultaat te handhaven. Voorheen kon dat alleen als de uitslag geen invloed **kon** hebben op promotie of degradatie (en tot de laatste ronde van de competitie kan vrijwel iedere wedstrijd invloed hebben op promotie of degradatie). Als je ondanks de niet-gerechtigde speler bij de tegenpartij een goed resultaat hebt gehaald, is het wat zuur als de wedstrijd dan toch overgespeeld moet worden. Dat hoeft nu dus niet meer.

Artikel 22, lid 15

Als een speler aan het vijfde spel van een zitting begint, mag hij niet meer vervangen worden, tenzij de WL dispensatie verleent. Deze dispensatie zal in de regel alleen verleend worden als een speler ziek uitvalt en een invaller direct beschikbaar is.

Invallen voor minder dan vijf borden geldt niet meer als een invalbeurt. Wel moet de invaller voldoen aan alle voorwaarden. Als een speler aan het vijfde spel van een zitting begint, mag hij niet meer vervangen worden, tenzij de WL dispensatie verleent. Deze regeling staat in vergelijkbare vorm al een tijdje in het Beker Reglement, bevat daar goed en is daarom overgenomen.

Districtsviertallencompetitie

Artikel 24

Overschrijvingen naar een andere vereniging moeten ten minste één week voor de sluitingsdatum van de inschrijving geregeld zijn. Indien een speler ten minste één week voor de sluitingsdatum van de inschrijving het lidmaatschap heeft opgezegd wordt dit gelijk gesteld met de verklaring dat de speler voor een ander GL gaat spelen. Vergelijk dit artikel met artikel 19: de termijn voor districtcompetities is alleen anders.

Artikel 28

Een speler mag niet invallen als hij opgegeven is als speler van een hoger team. Voor de laagste klasse van een district geldt echter dat spelers die zelf voor een GL in deze klasse spelen in ieder team van dat GL in deze klasse mogen invallen, tenzij dit een kennelijke versterking is. Verder dezelfde veranderingen als bij artikel 23.

Bondsparencompetitie

Artikel 33

Dit grote artikel regelt door middel van plaatsingspunten wie recht heeft om zich voor de bondsparencompetities in te schrijven en op welke wijze plaatsen toegekend zullen worden. De bijbehorende tabel wordt ieder jaar door de Weko opgesteld.

Artikel 35, lid 3

In de meesterklasse is nooit sprake van een kennelijke versterking als ingevallen wordt voor een speler die zelf recht heeft om in de Meesterklasse te spelen.

Dit is een direct gevolg van een uitspraak van de Commissie van Beroep. Wel is de formulering bewust zo gekozen dat dit niet van toe-

passing is op spelers die meeliften op de rechten van hun partner (dan kan nog steeds sprake zijn van kennelijke versterking).

Alles bij elkaar is het reglement behoorlijk veranderd en naar wij hopen ook verbeterd. Hopelijk kunnen we hier nu weer een aantal jaren mee voort.

De NBB-rating nader bekeken.

door Ad Cosijn

Het zal u ongetwijfeld zijn opgevallen, de NBB heeft sinds kort een heuse rating. U heeft er in het septembernummer van het bridgeblad al over kunnen lezen, en anders is het u misschien al aan de hand van uw meesterpuntenoverzicht opgevallen. Het leek de redactie van dit periodiek een goed idee om eens wat uitgebreider bij de nieuwe rating stil te staan en mij werd dan ook verzocht een artikel te schrijven, een verzoek waaraan ik natuurlijk graag gehoor geef.

Alvorens dieper op de materie in te gaan moeten we natuurlijk eerst weten waarover we praten. De rating bestaat de facto uit twee onderdelen:

Als eerste de *Transfer Race*: dit getal wordt opgebouwd uit het gewogen gemiddelde van de tien beste resultaten van het lopende seizoen, gemeten in aantal behaalde meesterpunten, waarbij de vijf beste resultaten voor 100% tellen en de vijf volgende resultaten voor 50%.

Vervolgens is daar de *NBB-rating*: deze wordt opgebouwd uit de gewogen Transfer Race resultaten van de afgelopen vier seizoenen. Het meest recente compleet afgeronde seizoen telt daarbij voor 100%, het jaar daarvoor voor 75% en zo verder.

Alvorens aan de hand van cijfervoorbeelden de werking van de rating verder te bekijken, wil ik eerst ingaan op een aantal andere aspecten van de rating. Om te beginnen dringt de vraag zich op wat we nu eigenlijk met de rating willen meten. Voor wat betreft de Transfer Race is dat duidelijk: hoeveel succes heeft een speler gedu-

rende het seizoen. Vergelijk het maar met de Champions Race bij het tennis, aan het eind van het seizoen wordt bepaald wie gedurende dat seizoen de meeste punten heeft behaald.

De NBB-rating is bedoeld om het actuele prestatieniveau van een speler te meten. Het meesterpuntensysteem is daarvoor vanwege zijn strikt cumulatieve karakter ongeschikt. Het actuele prestatieniveau is trouwens wat anders dan speelsterkte. Speelsterkte is een subjectief begrip dat moeilijk in een getal valt uit te drukken. Natuurlijk vormt de NBB-rating wel een indicatie voor iemands speelsterkte, maar zoals we nog zullen zien zijn er meer factoren van belang.

De tweede vraag die zich laat stellen is waarom we een rating willen. Welnu, bij elke vorm van competitie staat de vraag centraal wie de sterkste is. Niet alleen per wedstrijd of toernooi, maar ook per tak van sport gemeten over alle beoefenaren. We willen gewoon graag weten wie de beste is, zeker ook vanwege de publicitaire waarde. Niet voor niets worden wekelijks in allerlei takken van sport actuele wereldranglijsten gepubliceerd. Denk maar aan mondiaal grote sporten als tennis en golf, en zelfs in het voetbal is een systeem gevonden om een wereldranglijst te bepalen. Het is dus niet meer dan logisch dat we ook in het bridge een ranking willen hebben. Het meesterpuntensysteem is als grondslag voor een publicitair waardevolle ranglijst niet geschikt omdat zo'n ranglijst veel te statisch is. Het is leuk dat Hans Kreijns zoveel meesterpunten heeft, maar in de nationale meesterpunten toptien vinden al jaren nauwelijks meer verschuivingen plaats. Iets anders is dat we van de ervaring met meesterpunten wel weten dat mensen geïnteresseerd zijn in ranglijsten, klassementen, subklassementen et cete-

ra. Ook al hoor je vaak mensen beweren dat meesterpunten ze geen moer interesseert, de praktijk wijst anders uit. Het is dan ook de bedoeling dat vanaf januari de tussenstanden in de Transfer Race maandelijks in het bridgeblad worden gepubliceerd.

Van een heel andere orde, maar minstens zo belangrijk is het gebruik van de rating om te bepalen of een speler al dan niet aan een bepaalde wedstrijd kan deelnemen. Als toelatingscriterium en als vervangingscriterium kan de rating een nuttig instrument zijn om een meer bevredigende oplossing te vinden dan nu het geval is. We kennen allemaal het probleem van de toelating tot wedstrijden in de categorieën ruitenboer en bekerwedstrijden, of de beruchte 'kennelijke versterking' bij invallers. Later meer hierover.

Nu we weten waarvoor we de rating willen gebruiken, kunnen we de vraag beantwoorden hoe die rating er uit moet zien. Uiteraard is de beoogde toepassing maar een van de criteria. De beschikbare infrastructuur, de financiële mogelijkheden en de benodigde transparantie van het resultaat zijn belangrijke beperkingen. Vanwege deze beperkingen heeft het ook zo lang geduurd voordat de rating er uiteindelijk is gekomen. De Spelersraad had al jaren op de komst van een rating aangedrongen, maar om een voor Weko, spelersraad en meesterpuntencommissie aanvaardbaar voorstel op tafel te krijgen was een tijdrovende affaire. Om nog maar te zwijgen van een werkbaar plan van aanpak.

Foto: Peter Oey

Pas nadat de verhuizing naar de Kennedylaan en de upgradering van de ledenadministratie waren gerealiseerd was de tijd rijp om aan een

rating te gaan werken. Dankzij de inspanningen van met name Gert-Jan Paulissen vanuit de Spelersraad en Just van der Kam vanuit het bondsbureau kwam uiteindelijk de vaart erin. De keuze voor een systeem gebaseerd op meesterpunten lag daarbij voor de hand. Immers, de infrastructuur daarvoor bestond al, zodat het verkrijgen van de benodigde data gegarandeerd was. Bovendien was het op deze manier ook financieel een haalbare kaart.

Een met de elo-rating voor schakers vergelijkbaar systeem klinkt natuurlijk prachtig maar kost een vermogen aan ontwikkeling, zowel in tijd als in geld. Als je überhaupt al een methode weet te verzinnen om het systeem van Arpad Elo naar bridge te vertalen. En dan moet je ook nog de uitslagen van alle gespeelde wedstrijden zien te verzamelen en verwerken. Dat zal over tien jaar misschien geautomatiseerd kunnen zijn, maar is anno 2003 een utopie. Trouwens, ook de elo-rating is niet onomstreden. Ik las gisteren de schaakrubriek van Hans Ree in het NRC Handelsblad met de titel Elo's monster. Een uitspraak als 'spelers weten precies hoeveel ratingpunten ze op het spel zetten als ze een dubieus pionoffer doen' geeft al aan waar de schoen wringt. De rating wordt belangrijker dan het spel zelf.

Genoeg over elo, terug naar het NBB-model. De keuze om alleen de tien beste resultaten per seizoen te laten meetellen wordt verklaard uit de behoefte kwantiteit en kwaliteit te onderscheiden. Moet iemand die tijd heeft drie maal per week te bridgen om die reden hoger worden aangeslagen dan iemand die minder vaak kan spelen? Het antwoord daarop was unaniem nee. Natuurlijk kun je bij alle gemaakte keuzes ten aanzien van het algoritme twisten over de vraag waar je de grens precies moet leggen. Dat is dan ook gebeurd. Voordat de huidige methode definitief werd goedgekeurd zijn uitvoerige cijfervoorbeelden bestudeerd en is ook gekeken wat de effecten zouden zijn van een aantal verschuivingen in de opzet. De overweldigende conclusie was dat het eigenlijk allemaal weinig uitmaakt. De ranglijst wordt er niet wezenlijk door veranderd. We moeten daarbij wel in het achterhoofd houden dat de Transfer Race en NBB-rating geen absolute betekenis hebben. Je kunt niet zeggen dat iemand die een rating van zeg 2700 heeft beter heeft gepresteerd dan iemand met 2695. Verschillen in die orde van

grootte hebben geen wezenlijke betekenis. Tot besluit van dit gedeelte nog een belangrijk aspect. Op de overzichten zult u ook het getal 'hoogste NBB-rating ooit' aantreffen met een bijbehorend jaartal. Dit is een belangrijke toevoeging om ervoor te zorgen dat spelers die tijdelijk minder actief zijn toch kunnen worden vergeleken met spelers die dat wel zijn. Als we de rating willen gaan gebruiken als toelatingscriterium en/of als vervangingsinstrument dan moet het natuurlijk niet zo zijn dat Enri Leufkens ineens weer aan Ruitenboer kan gaan meedoen. Het ligt hierbij voor de hand dat de hoogste rating ooit zwaarder meeweegt naarmate het betreffende jaar dichterbij ligt.

Genoeg achtergronden nu, hoogste tijd voor wat cijfervoorbeelden.

Ik schrijf dit stuk op 7 september 2003. Er is dus net een nieuw seizoen van start gegaan. In ratingtermen betekent dit dat de NBB-rating wordt bepaald over de seizoenen 1999-2000, 2000-2001, 2001-2002 en 2002-2003. De Transfer Race is gebaseerd op de resultaten uit het seizoen 2003-2004.

We gaan aan de hand van - fictieve - meesterpuntenresultaten het verloop volgen.

Stel ik heb per 7 september de volgende meesterpunten op mijn conto staan:

Seizoen	Meesterpuntenresultaten
1999-2000	400, 100, 60, 55, 55, 50, 10, 10
2000-2001	300, 120, 80
2001-2002	130, 100, 90, 85, 85, 50, 50, 40, 40, 40, 40, 20, 20, 10
2002-2003	700, 370, 100, 80, 80, 75, 60, 55, 50, 50, 45, 40
2003-2004	Nog geen resultaten

We gaan nu mijn NBB-rating berekenen. Eerst berekenen we de totalen per seizoen en daarna tellen we die resultaten gewogen op. Het totaal van een seizoen wordt zoals bekend bepaald door 100% van de eerste vijf resultaten en 50% van de volgende vijf resultaten.

Het totaal voor seizoen 1999-2000 wordt dus:
 $400+100+60+55+55 + 0,5*(50+10+10+0+0) = 670+35 = 705$

Op dezelfde wijze wordt het totaal voor seizoen 2000-2001: $300+120+80 = 500$

Voor seizoen 2001-2002 komen we tot:
 $130+100+90+85+85+ 0,5*(50+50+40+40+40) = 490 + 110 = 600$

En tot slot seizoen 2002-2003:
 $700+370+100+80+80+ 0,5*(75+60+55+50+50) = 1330+145=1475$

Om de rating te bepalen moeten we nu dus getallen gewogen optellen:

Seizoen	Transfer Race	Gewicht	Bijdrage NBB-rating
1999-2000	705	0,25	176.25
2000-2001	500	0,50	250
2001-2002	600	0,75	450
2002-2003	1475	1,00	1475

Dus mijn (fictieve) NBB-rating is per 7 september: $176,25+250+450+1475 = 2351,25$

Mijn totaal in de nieuwe Transfer Race per 7 september is: 0

In de loop van het seizoen komen de meesterpuntenmutaties van de verschillende wedstrijden binnen en worden automatisch in beide standen verwerkt.

Stel dat gaat als volgt: (datum en aantal meesterpunten):

Datum	Mp	Opmerking
10 sept.	20	
22 sept.	130	
25 sept.	30	nog van het seizoen 2002-2003, eindelijk
3 nov.	80	
11 nov.	-45	correctie van een administratieve fout uit seizoen 2002-2003
3 dec.	40	het eerste ONPK voorronde
4 dec.	90	
18 jan.	200	
30 jan.	110	
4 april	150	
8 mei	150	
31 mei	60	
2 aug.	50	
2 aug.	70	

We kunnen nu steeds op de eerste van de maand de NBB-rating en de Transfer Race berekenen (zie tabel op volgende pagina)

Datum	NBB-rating	Transfer Race
1 oktober	2351.25	150
1 november	2351.25	150
1 december	2351.25	230
1 januari	2351.25	360
1 februari	2351.25	640
1 maart	2351.25	640
1 april	2351.25	640
1 mei	2351.25	750
1 juni	2351.25	885
1 juli	2351.25	885
1 augustus	2351.25	885
1 september	2446.25	915

Opmerkingen:

De 30 meesterpunten van 25 september behoren niet bij de beste 10 resultaten van dat seizoen en tellen dus niet mee voor de stand van de Transfer Race op 1 oktober. Ook verandert daardoor mijn score in de Transfer Race over het vorige seizoen niet en dus mijn NBB-rating ook niet.

Tussen 1 oktober en 1 november verandert er niets (er waren geen mutaties).

De 45 afgeboekte meesterpunten van 11 november behoren niet bij de beste 10 resultaten van dit seizoen en hebben dus geen invloed op de stand van de Transfer Race op 1 december.

Ook voor deze correctie geldt dat daardoor mijn score in de Transfer Race over het vorige seizoen niet verandert.

De 40 en 20 behaalde meesterpunten behoren per 1 februari niet meer tot de vijf beste resultaten en tellen nu nog maar voor de helft mee.

Tussen 1 februari en 1 april verandert de stand van de Transfer Race niet, want er waren geen mutaties.

Per 1 mei behoren de 80, 40 en 20 behaalde meesterpunten niet meer tot de vijf beste resultaten en tellen nog maar voor de helft mee

Per 1 juni behoren de 90, 80, 60, 40 en 20 behaalde meesterpunten behoren niet meer tot de vijf beste resultaten en tellen nog maar voor de helft mee.

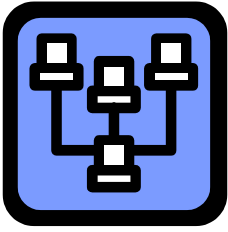
Tussen 1 juni en 1 augustus verandert de stand niet (geen mutaties).

Per 1 september wordt overgegaan naar een nieuw seizoen en wordt de NBB-rating bepaald aan de hand van de seizoen 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003 en 2003-2004.

De eindstand per 1 september 2004 in de Transfer Race over het seizoen 2003-2004 levert een rating op van 915 (de 90, 80, 70, 60 en 50 behaalde meesterpunten behoren niet tot de vijf beste resultaten en tellen maar voor de helft mee, de 40 en 20 behaalde meesterpunten behoren niet tot de tien beste resultaten en tellen helemaal niet meer mee).

We zien dat gedurende het seizoen de NBB-rating in principe niet verandert. Voorzover er nog veranderingen zijn kan het alleen nagekomen meesterpunten of administratieve correcties betreffen. De Transfer Race loopt uiteraard gedurende het jaar op, waarbij we zien dat de 120 in augustus behaalde meesterpunten nog maar een effect van 30 hebben. De rating is iets omhooggegaan doordat het nieuwe seizoen ruim meer punten bevatte dan het vervallen seizoen 1999-2000, maar niet zoveel omdat het goede seizoen 2002-2003 nu minder zwaar meetelt.

Op 1 september 2004 begint weer een nieuw seizoen en is de score in de nieuwe Transfer Race (2004-2005): 0.

U ziet dat het al met al nog een heel gecijfer is. Gelukkig is de hedendaagse bondscomputer razendsnel, anders zouden de routines om alles dagelijks bij te werken veel te veel tijd kosten.

Nu zoals beloofd nog wat meer over de toepassingen van de rating. Om te beginnen als toelatingscriterium. De Weko heeft al besloten om voor het Becel Pro.activ Ruitenboertoernooi de rating te gaan gebruiken als criterium in plaats van het meesterpuntaantal. Hoe dat exact gaat uitpakken is momenteel nog niet bekend, maar het betekent wel dat een aantal spelers met meer dan 10.000 meesterpunten weer mee mag doen (als hun rating maar niet te hoog is). Men wordt als het ware niet meer gestraft voor de resultaten uit het verleden. Uiteraard wordt er ook nog gekeken naar de competitieklassen; deelnemers aan de bondscompetities mogen niet deelnemen.

Voor de toekomst liggen er veel meer toepassingen in het verschiep. Denk aan het indelen van lijnen op gelijke gemiddelde sterkte, het organiseren van drives en toernooien met een ratingbeperking e.d. Of bijvoorbeeld als toelatingseis tot de halve finale van het Open Nederlands Parenkampioenschap. Wie weet worden we zo ook nog eens verlost van het huidige, lastig te begrijpen bekerreglement. Ook als vervangingscriterium kan de rating zijn nut gaan bewijzen, al zal het wel enige tijd duren voordat we het begrip kennelijke versterking in ratingbegrippen kunnen vertalen.

Ook de administratief organisatorische kant van het verhaal is in de voorbereiding aan de orde gekomen. Het zal duidelijk zijn dat het nog be-

langrijker wordt dan voorheen dat meesterpunten vlot en correct worden doorgegeven. De bondsadministratie is daar inmiddels op ingericht en achter de schermen wordt hard gewerkt om het de clubs zo gemakkelijk mogelijk te maken de meesterpuntenverklaringen op te stellen en in te dienen.

Wat mogen we ten slotte voor effecten van de rating verwachten? De belangstelling voor meesterpunten zal zeer waarschijnlijk toenemen. Zelfs na een week zijn de eerste tekenen daarvan al zichtbaar. Of dit een tijdelijk of meer permanent verschijnsel is moeten we nog afwachten. Hopelijk zal het ertoe leiden dat nog meer verenigingen aan het meesterpuntenstelsel gaan deelnemen. De commissie meesterpunten is al aan het werk om te onderzoeken hoe dat gestimuleerd kan worden. Misschien kan de rating er zelfs toe bijdragen dat de meesterpunten in de toekomst op een andere wijze gefinancierd gaan worden. In tegenstelling tot wat in een bekend bridgetijdschrift werd gesuggereerd is er geen sprake van dat het meesterpuntensysteem door de NBB als melkoe wordt gebruikt, laat staan dat dat het argument zou zijn geweest om de rating op meesterpunten te baseren. Afschaffing van meesterpunten zou waarschijnlijk nog goedkoper zijn ook.

U heeft aan dit artikel wel kunnen merken dat ik absoluut in de NBB rating geloof. Ik ben er dan ook van overtuigd dat ondanks alle bezwaren die ertegen kunnen worden ingebracht de NBB-rating op goede wijze in een behoefte voorziet. Ik hoop dat u dat met me eens bent.

Voor meer informatie over de rating kunt u terecht op onze website via de de knop 'rating' aan de linkerkant van de openingpagina. Voor het opvragen van uw eigen ratinggetallen kunt u terecht op de pagina van Ledenservice op Internet.

Impressie bondsarbitersbijeenkomst

door Frans Lejeune

Tijdens de bondsarbitersbijeenkomsten komen in principe alle aspecten van het leiden van wedstrijden in de bondscompetities aan de orde. Lang niet alle elementen daarvan zijn voor een groter publiek interessant genoeg om daaraan ook in de Weko-wijzer aandacht te besteden, maar vaak zitten tussen de live-arbitrages wel een aantal problemen die in bredere kring aandacht verdienen.

In dit nummer daarom kort een paar van die problemen, met daarbij de oplossing waarover de bondsarbiters het uiteindelijk eens geworden zijn.

Bij het eerste probleem ging het om een simpele claim (niveau: Tweede Divisie):

Spel 1	♠ 5			
N / –	♥ H76			
	♦ VB93			
	♣ HV983			
♠ B10972		N		♠ 8643
♥ B853		W	O	♥ AV1092
♦ 52		Z		♦ 86
♣ 54				♣ 72
	♠ AHV			
	♥ 4			
	♦ AH1074			
	♣ AB106			

Zuid is leider in 6♣ en krijgt als start ♠B. Zuid trekt nu twee rondjes troef en claimt voor twaalf slagen zonder nadere toelichting. OW vragen nu om een toelichting en nu komt zuid er achter dat hij dertien slagen kan maken. Zuid roept nu de wedstrijdleider.

De conclusie van de bondsarbiters was dat zuid slechts twaalf slagen behoorde te krijgen. Weliswaar zijn er dertien slagen te maken, maar zuid zag dat niet. Het is dan denkbaar dat hij de dertiende slag zou willen stelen door een kleine haarten naar ♥H te spelen en dan maakt hij er ook echt maar twaalf.

Er werden nog twee varianten besproken van ditzelfde spel.

Variant 2: zuid is leider in 6♣, krijgt ♠B als start en claimt na de start zonder verdere toelichting dertien slagen.

In dat geval was iedereen van mening dat de leider ook die dertien slagen behoorde te krijgen, zeker als het een redelijke speler betreft (hoofdklassers of beter).

Variant 3: zuid is leider in 7♣, krijgt ♠B als start en legt na die start zijn kaarten open op tafel zonder verder iets te zeggen. Als OW opperen "één down?" zegt zuid dat hij natuurlijk claimt voor contract.

Ook hier vond iedereen dat zuid die dertien slagen moest krijgen.

Het tweede probleem betrof ook een claim. Het ging daarbij om een driekaarts eindpositie (niveau: Tweede Divisie):

				♠ B
				♥ –
				♦ –
				♣ 108
♠ 974		N		♠ –
♥ –		W	O	♥ –
♦ –		Z		♦ –
♣ –				♣ B43
				♠ AH8
				♥ –
				♦ –
				♣ –

Zuid speelt 4♠ en heeft al zeven slagen gehaald. Oost is aan slag en speelt ♣B. Zuid claimt nu zonder nadere toelichting de rest.

OW maken bezwaar tegen de claim en roepen de arbiter. Hier bleken de meningen toch enigszins verdeeld.

De eerste arbiter die het geval als live-arbitrage behandelde gaf zuid uiteindelijk de laatste drie slagen. Zijn argument was dat het voor een redelijke speler opgelegd is om in dit soort situaties hoog te troeven en vervolgens de kleine troef naar de hoge troef in de dummy te spelen.

De tweede arbiter vraagt als hij aan tafel komt aan zuid om alsnog een speelplan aan te geven. Zuid zegt nu natuurlijk dat hij hoog zal troeven en dan troef naar ♠B zal spelen. De arbiter besluit toch om een slag over te dragen omdat hij er niet van overtuigd is dat zuid ook zonder het bezwaar van OW die speelwijze gevonden zou hebben.

In de discussie wordt opgemerkt dat het hoog troeven voor zuid opgelegd zou moeten zijn, maar waarom noem je dat dan niet. Als zuid uit het spelverloop kan weten dat west alle overgebleven troeven heeft, zal hij het zeker goed gaan doen, maar ook dan ligt het zeer voor de hand dat dat gemeld wordt bij de claim.

Uiteindelijk was de conclusie dan ook dat introeven met ♠8 onder zorgeloos spel valt en dat er dus één slag aan OW moet worden afgestaan.

Er wordt nog op gewezen dat in de aanhef van artikel 68 staat dat een claim slechts geldt voor de slag na de lopende slag zodat in feite nog geen sprake kan zijn van claim in slag 11. In de praktijk gebeurt dat echter nooit en zal de claim gewoon in behandeling worden genomen.

Tot slot een probleem met een verzaking waarvan een variant de laatste weken ook op Bridgeweb uitvoerig besproken schijnt te zijn.

Zuid is leider in een hartencontract (zie spel op volgende pagina). Noord is aan slag en speelt ♣V. Oost troeft met ♥7, zuid troeft over met ♥B (verzaking) en west troeft op zijn beurt weer over met ♥H (tweede verzaking). West maakt nu de rest. Na afloop wordt de dubbele verzaking ontdekt en de WL geroepen.

♠ –		♠ –
♥ –		♥ –
♦ –		♦ –
♣ VB7		♣ B2
♠ –	N	♠ B2
♥ H8	W	♥ 7
♦ –		♦ –
♣ H	Z	♣ –
♠ –		♠ –
♥ B6		♥ –
♦ –		♦ –
♣ 4		♣ –

De Spelregels dekken dit probleem niet één-duidig.

In artikel 64A staat dat door de overtredende partij één of meer slagen overgedragen moeten worden aan de niet-overtredende partij, maar hier is eigenlijk geen sprake van een niet-overtredende partij.

Zowel zuid als west hebben verzaakt en op het moment dat de verzakingen geconstateerd worden, zijn beide verzakingen voldongen.

Tijdens de bijeenkomst wordt opgemerkt dat er een richtlijn van de EBL zou zijn die voorschrijft om in dit soort gevallen artikel 64C toe te passen. Dat resulteert in dit geval dus in drie slagen voor OW (het resultaat dat zonder verzaking behaald zou zijn).

Iets verder zoeken op Internet bracht boven tafel dat het niet zozeer een richtlijn van de EBL is die voorschrijft om artikel 64C te gebruiken, maar veeleer een uitspraak van de WBF Laws Committee (vergadering van 1 november 2001 te Parijs). Tijdens die vergadering is naar aanleiding van een vergelijkbaar geval besloten dat de wedstrijdleader in dit soort gevallen artikel 64C moet gebruiken om een zo rechtvaardig mogelijk resultaat vast te stellen voor beide partijen, gebaseerd op wat gebeurd zou zijn zonder de beide verzakingen.

Een uitspraak om te onthouden en waar naar gehandeld kan worden als het nog eens voor komt (en dat zou wel eens vaker kunnen zijn dan we denken).

Weko-wijzers in PDF-formaat

Sinds nummer 74 wordt de Weko-wijzer na het verschijnen in PDF-formaat op de site van de NBB gezet. Wij hebben de indruk dat die service op prijs gesteld wordt.

Verder krijgen we regelmatig verzoeken binnen waarbij gevraagd wordt om oudere nummers (of soms alleen een enkel exemplaar ter vervanging van een blad dat verloren is gegaan).

Van het grootste gedeelte van die oudere nummers zijn geen digitale bestanden meer voorhanden, maar alleen de papieren originelen. Omdat de kwaliteit van die originelen toch in de loop van de tijd minder wordt, hebben we deze zomer al die oude nummers gescand en vervolgens als PDF-bestand opgeslagen. Dat moet ons in staat stellen ook in de toekomst desgewenst nog printjes van die oude nummers te kunnen maken.

Nu we alle nummers als PDF-bestand beschikbaar hebben, leek het ons een aardig idee om een CD-rom te maken met al die bestanden en die CD-rom te koop aan te bieden aan alle leden van de NBB. De CD-rom bevat alle nummers tot aan dit nummer (dus nummer 0 tot en met 90). U kunt deze CD-rom bestellen door € 15,- over te maken op rekeningnummer 69.95.51.544 ten name van de Nederlandse Bridge Bond te Utrecht, onder vermelding van 'CD-rom Weko-wijzer'.